

OKTATÁSI ALAPISMERETEK ÉRETTSÉGI VIZSGA

I. RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK

A) KOMPETENCIÁK

1. A pszichológiai ismeretek tematikus bemutatása

Témakörök	Követelmények középszinten	Követelmények emelt szinten
1.1. Általános lélektan	Értékelje a pszichológiatanulásnak jelentőségét példák segítségével a felelősségteljes szakmaválasztás szempontjából. Értelmezze az általános lélektani alapfogalmak jelentését. Ismeresse a pszichológia tárgyát. Jelölje meg helyét a tudományok rendszerében. Mutassa be kialakulásának történetét, főbb képviselőjét, alap és alkalmazott tudományait, vizsgálati módszereit. Mutassa be a vizsgálati módszerek jellemzőit Jellemezze a pszichológia főbb nézőpontjait, nevezze meg főbb képviselőit, azonosuljon valamelyikkel. Mutassa be az egyes pszichikus folyamatok lényegét, jellemzőit példák segítségével. Értékelje a pszichikus működés funkcióját példákkal illusztrálva.	Ismeresse a viselkedés biológiai alapjait
1.2. Személyiség-lélektan	Ismeresse a személyiséggel kapcsolatos alapfogalmakat. Mutassa be a személyiség alakulás folyamatát, az érett személyiség kritériumait. Soroljon fel személyiségvizsgáló módszereket.	Jellemezze a főbb személyiségelméleteket, és értékelje azok egy csoportját
1.3. Szociálpszichológia	Mutassa be konkrét példával a társas kapcsolatokban előforduló társas helyzeteket és azok jellemzőit. Jellemezze a szereptanulás folyamatát néhány példa segítségével. Ismeresse a konfliktusok fajtáit. Mutassa be a kommunikáció folyamatát. Jellemezze a hatékony kommunikáció feltételeit. Mutasson rá a tanári kommunikációban a kongruencia jelentőségére. Elemesse a szereptanulás folyamatát saját szerepeiből vett példákkal. Az önismertei kerék és a Johari-ablak felhasználásával mutassa be az önismeret	Mutassa be példák segítségével napjaink pedagógus szerepelvárásait.

Témakörök	Követelmények középszinten	Követelmények emelt szinten
	forrásait. Mutassa be saját csoportélmény alapján a csoportmunka szabályait, a kis csoport fejlődésének szakaszait. Értékelje saját csoportja norma- és értékrendszerét.	
1.4. Fejlődéslélektan	Mutassa be példák segítségével a fejlődés törvényszerűségeit. Sorolja fel és jellemezze a fejlődési eltéréseket. Mutassa be az életkori szakaszokat a korszakhatár és a legjellemzőbb változások megnevezésével. Mutassa be az egyes életszakaszok általános és speciális jellemzőit. Jellemezze az iskolaérettség kritériumait, az írás-olvasás megtanulásának pszichológiai alapjait. Ismertesse az öregedés biológiai és szociális jellemzőit, a magány elkerülésének lehetőségeit.	Jellemezzen néhány fejlődésméleletet a képviselők és a jellemző jegyek bemutatásával. Jellemezze példákkal illusztrálva a rajz/ábrázolás fejlődésének főbb állomásait! Értelmezze a felnőttkori érzelmi és akarati elkötelezettséget.
1.5. Pedagógiai pszichológia	Ismertesse a pedagógiai hatás lényegét, törvényszerűségeit példák segítségével. Értelmezze, hogy a család a szocializáció elsődleges közege. Jellemezze a szokás kialakítás pszichológiai kérdéseit a bölcsődei és az óvodai nevelésben. Mutassa be az óvodai, iskolai gyermek, és nevelőközösség pszichológiai jellemzőit. Jellemezze a nevelés különleges eseteit, tudja felsorolni tüneteit. Mutasson rá a hospitálási tapasztalatok alapján a leggyakrabban előforduló nevelési nehézségekre.	

2. Pedagógiai ismeretek tematikus bemutatása

Témakörök	Követelmények középszinten	Követelmények emelt szinten
2.1. Általános pedagógia	Ismertesse a pedagógia tárgyát, funkcióját. Mutassa be interdiszciplináris kapcsolatait. Szakszerűen használja a nevelés fogalmát, rokon fogalmait (kultúra, műveltség, művelődés, oktatás, képzés) Értelmezze a fogalmak tartalmát. Mutassa be a fogalmak tartalma közötti különbséget. Mutassa be a nevelés feladatrendszerét Gyűjtsön példát a nevelési célban érvényesülő értékekre napjainkban. (XXI. századi pedagógiában) Mutassa be a nevelés jelentőségét az egyén és a társadalom szempontjából példák segítségével.	

Témakörök	Követelmények középszinten	Követelmények emelt szinten
	Mutassa be a nevelhetőségről szóló álláspontok jellemzőit.	
2.2. A pedagógus és a gyermek a nevelés folyamatában	Különböztesse meg a nevelési folyamat szűkebb-tágabb értelmezését. Értelmezze a nevelés folyamatát. Jellemezze a nevelési folyamat sajátosságait, összetevőit példákkal illusztrálva. Jellemezze a nevelési módszereket.	Példák segítségével mutassa be, hogy képes különböző szociális technikák, készségfejlesztő módszerek alkalmazására.
2.3. A nevelés mint a viselkedés alakítása	Mutassa be a szokás és a hagyomány kialakításának lépéseit példákkal illusztrálva. Ismerje az alapvető biológiai szükségletek életkor szerinti változását. Elemesse a kívánt viselkedés megerősítésének és a nemkívánatos viselkedés kezelésének folyamatát példákkal segítségével.	
2.4. A szocializáció színterei	Mutassa be a család szerkezetét, funkcióját, típusait, az együttnevelés formáit példák segítségével. Mutassa be a különböző nevelési intézmények szocializációban betöltött szerepét. Mutassa be a kortársak szerepét a szocializációban. Mutassa be a különböző életkorú gyerekek megismerésére alkalmas módszereket, nevezze meg milyen pedagógiai-pszichológiai tartalmú információkat szerezhet használatukkal.	Mutassa be, milyen feladatai, lehetőségei vannak az egyes nevelési/oktatási intézményeknek az egyéni és társadalmi különbségek, egyenlőtlenségek csökkentése érdekében. Hospitálási tapasztalata alapján elemezze a csoport húzó vagy visszahúzó erejét az egyén fejlődésére.
2.5. A nevelés eszközei	Mutassa be a játék jellemző sajátosságait, kialakulásának objektív és szubjektív feltételeit. Mutassa be konkrét példák segítségével a játék sajátosságait, szervezésének, irányításának lehetőségeit.	
2.6. Az oktatás mint a neveléseszköze	Ismertesse a didaktika tárgyát, fő kérdéseit. Mutassa be kapcsolatát a tudományokkal. Mutassa be az oktatási tartalmak rendszerét, a NAT műveltségterületét! Sorolja fel az oktatás tartalmát, követelményeit meghatározó tényezőket. Ismertesse a tantervek fajtáit, jellemzőit példák segítségével. Példák segítségével szakszerűen elemezze az oktatás személyiségfejlesztő hatását. Gyűjtsön példákat különböző tananyag elrendezési módokra tanult tantárgyi köréből. Értelmezze az oktatási folyamat fogalmát.	Ismerje a közoktatási törvény állásfoglalását a tanulók értékelésével kapcsolatban

Témakörök	Követelmények középszinten	Követelmények emelt szinten
	<p>Mutassa be az oktatási folyamat mozzanatait példák segítségével.</p> <p>Jellemezze az oktatás szervezeti és munkaformáit példák segítségével.</p> <p>Mutassa be a tanulás típusait.</p> <p>Ismerje a tanulás hatékonyságát befolyásoló tényezőket.</p> <p>Jellemezze az oktatás módszereit és eszközeit, kiválasztásának szempontjait.</p> <p>Ismertesse az értékelés funkcióját, jelentőségét és formáit az oktatási/nevelési folyamatban.</p>	

3. A pszichológiai ismeretek problémacentrikus bemutatása

Témakörök	Követelmények középszinten	Követelmények emelt szinten
3.1. Általános lélektan	<p>Mutassa be a módszerek alkalmazásának lehetőségét a gyakorlatban.</p> <p>Osztályozza megadott szempont alapján a lelki jelenségeket.</p> <p>Mutasson rá a lelki jelenségek közötti összefüggésekre (érzékelés-észlelés, észlelés-képzelet, emlékezet-tanulás).</p> <p>Különböztesse meg a megismerési folyamatok általános és speciális jellemzőit példákkal illusztrálva.</p> <p>Hasonlítsa össze a különböző tanulási formákat (az „S” és „R” típusú tanulás hasonlósága és különbözősége).</p> <p>Ismertesse a tanulási törvényeket, alkalmazási lehetőségeit, illusztrálja példáulval.</p> <p>Elemesse az aktiváció, emóció, motiváció kapcsolatát a harmonikus fejlődés szempontjából.</p> <p>Mutassa be az érzelmek viselkedésre gyakorolt hatását.</p> <p>Mutasson rá az érzelmek kifejeződésének szerepére a hiteles kommunikációban.</p>	<p>Értékelje az egyes vizsgálati módszerek alkalmazásának jelentőségét a pedagógiai gyakorlatban</p> <p>Mutasson rá a lelki jelenségek és a magasabb idegműködés összefüggésére.</p> <p>Értelmezze az egyes lelki jelenségek közötti összefüggést megadott szempontok alapján.</p> <p>Példák segítségével elemezze a hatékony tanulás és a lelki működés összefüggését</p> <p>Értelmezze a humán-specifikus motiváció és a környezettel való hatékony alkalmazkodás kapcsolatát példák segítségével.</p>
3.2 Személyiség-lélektan	<p>Mutasson rá a személyiségdefiníciók sokaságára.</p> <p>Ismerje fel, hogy a személyiséget a biológiai tényezők és a környezeti nevelési hatások együttesen, egymással szoros kölcsönhatásban határozzák meg.</p> <p>Csoportosítsa a főbb személyiségelméleteket.</p>	<p>Értelmezze a személyiség definícióit, és hasonlítsa össze saját személyiségének jellemzőivel.</p> <p>Igazolja, hogy a személyiséget a biológiai tényezők és a környezeti nevelési hatások együttesen, egymással szoros kölcsönhatásban határozzák meg.</p>
3.3. Szociálpszichológia	<p>Mutasson rá a fizikai és a szociális észlelés különbözőségére példák segítségével.</p> <p>Ismerje fel a társas kapcsolatok humanista értékeit a helyzetnek megfelelően. (tolerancia, bizalom, másokra figyelés,</p>	<p>Ismerje fel az interperszonális konfliktusok keletkezésének okait, káros következményeit.</p> <p>Elemessen egy szerepfeszültségből adódó konfliktust és annak megoldását példa segítségével. Alkosson véleményt a</p>

Témakörök	Követelmények középszinten	Követelmények emelt szinten
	<p>empátia stb.)</p> <p>Csoportosítsa és jellemezze az emberi kapcsolatokat segítő és gátló tényezőket. Mutassa be a konfliktusok fajtáit, a háttérükben meghúzódó okok szerint. Mutasson rá az egyes konfliktuskezelő stratégiák előnyeire és hátrányaira. Értelmezze a konfliktusok szerepét az interperszonális kapcsolatokban. Elemezze a kommunikáció folyamatát! Értelmezze a verbális és nonverbális közlés viszonyát. Nevezze meg a kommunikációs zavarok okait. Az önismeretei kerék és a Johari-ablak felhasználásával mutassa be az önismeret forrásait, a hiányos önismeret okait és következményeit.</p>	<p>megoldásról.</p> <p>Magyarázza meg a hatékony pedagógiai tevékenység és a társas kapcsolatokat segítő tényezők összefüggését hospitálási élmények felhasználásával. Elemezzon konfliktusokat a lehetséges kiváltó ok és a beavatkozás formáinak összefüggéseiben példák felhasználásával. Értékelje és példákkal igazolja a kongruencia jelentőségét a tanári kommunikációban.</p> <p>Személyes példákkal illusztrálva értékelje testkép-énkép-énideál kapcsolatát és az önértékelés fejlődését. Igazolja az önismeret és társismeret összefüggését. Azonosítsa a másik emberre adott reakciók sokszínű háttérét!</p>
3.4. Fejlődéslélektan	<p>Mutasson rá a fejlődés hatótényezőinek komplex kapcsolatára egy-egy életszakaszon belül. Értelmezze példák segítségével a viselkedés és az életkori jellemzők összefüggését. Értékelje az anya-gyermek kapcsolat kiemelt szerepét a csecsemőkorban. Értse az éntudat kialakulása és a környezettel való kapcsolat összefüggését kisgyermekkorban. Mutasson rá az akarat, az önkontroll és a feladattudat fejlődését meghatározó tényezőkre. Mutasson rá az akarat az önkontroll és a feladattudat összefüggésére óvodás és kisiskoláskorban. Elemezze a serdülőkor testi diszharmóniából adódó frusztráció oldásának lehetőségét. Értelmezze a pályaválasztási érettség mutatóit, a házasság érettség kritériumait példák segítségével. Értelmezze az agy funkcionalitása és a szellemi frissesség összefüggését a felnőttkorban. Értse az életmód és az életkor kapcsolatát.</p>	<p>Gyakorlati példákkal értelmezze a fejlődés törvényszerűségeit. Magyarázza meg az összefüggést a fejlődés tényezői és a személyiség tulajdonságainak kialakulása között példák segítségével. Elemezze a megismerés- és mozgásfejlődés kölcsönhatását példákkal illusztrálva. Mutassa be a kisgyermekkorban a nyelvelsajátítás folyamatának jellemzőit, a beszédfejlődést. Értelmezze a játék/szabadidős tevékenység és a személyiségfejlődés összefüggését óvodás és kisiskoláskorban példák segítségével. Értelmezzon serdülőkori konfliktusokat. Mutasson rá az adott konfliktuskezelő stratégia előnyeire, hátrányaira. Elemezze példákkal illusztrálva saját pályaválasztási érettségét befolyásoló tényezőket. Értelmezze és példákkal illusztrálja az időseket ért szociális és társadalmi hatásokat és azok következményeit.</p>
3.5. Pedagógiai pszichológia	<p>Jellemezze a nevelési feladatok és a motiválás összefüggését hospitálási tapasztalatok segítségével. Magyarázza meg a hospitalizáció lényegét, és mutasson rá elkerülésének lehetőségeire. Mutassa be az összefüggést a</p>	<p>Elemezzon nevelési helyzeteket a lehetséges óvodai/iskolai, családi hatások összefüggés-rendszerének feltárásával. Értelmezze konkrét példák felhasználásával a családi nevelés hatásának és a gyermek</p>

Témakörök	Követelmények középszinten	Követelmények emelt szinten
	<p>gyermekközösség hatása és az egyén fejlődése között az óvodai, bölcsődei, iskolai nevelés köréből vett példák segítségével.</p> <p>Osztályozza a nevelés különleges eseteit, tudja felsorolni tüneteit, megnevezni okait és a problémakezelés módjait.</p> <p>Mutasson rá a hospitálási tapasztalatok alapján a leggyakrabban előforduló nevelési nehézségekre.</p>	<p>személyiségfejlődésének összefüggését.</p> <p>Indokolja érvekkel alátámasztva a gyermek megismerésének kiemelt szerepét a nevelő/oktató munkában.</p> <p>Értelmezze - hospitálási tapasztalatainak illusztrálásával az óvodai/iskolai gyermekközösségek alakulásának folyamatát, a gondozási tevékenység és a helyes magatartási szokások kialakításának pszichológiai, egészségügyi kérdéseit.</p>

4. Pedagógiai ismeretek problémacentrikus bemutatása

Témakörök	Követelmények középszinten	Követelmények emelt szinten
4.1. Általános pedagógia	<p>Indokolja, hogy a nevelési célmeghatározások kiinduló pontjai a szükségletek.</p> <p>Jellemezze az egyes szükségletek életkor szerinti változását a nevelési feladatok összefüggésében példák segítségével.</p> <p>Mutasson rá az érték és az értékorientáció megjelenésére a nevelésben.</p> <p>Csoportosítsa és jellemezze példák bemutatásával a képességeket. (testi, értelmi, szociális)</p> <p>Mutasson rá az öröklés, a környezet és a nevelés kölcsönhatására a személyiség fejlesztésében kísérleti bizonyítékok felhasználásával.</p> <p>Értelmezze a nevelhetőség kérdését konkrét példák bemutatásával.</p> <p>Jellemezze a nevelés korlátait, azok forrásainak, megnyilvánulásainak megjelölésével.</p>	<p>Értelmezze példák segítségével a nevelés és a rokon fogalmak közötti kapcsolatot.</p> <p>Indokolja, hogy a nevelhetőség kérdésének eldöntése csak több tényező komplex vizsgálatával lehetséges.</p> <p>Mondjon példákat a nevelés korlátait képező külső vagy belső zavarokra, elemezze azokat a kiváltó okok komplex vizsgálatával.</p>
4.2. A pedagógus és a gyermek a nevelés folyamatában	<p>Érvekkel alátámasztva értékelje a pedagógus szerepét a nevelés folyamatában.</p> <p>Mutassa be az általa fontosnak tartott pedagógus személyiségjellemzőket, érveljen mellettük oktatás szakmacsoportos ismereteit felhasználva.</p> <p>Mutasson rá milyen elvárásoknak kell megfelelni a nevelőnek a nevelési folyamat szervezése, irányítása közben.</p> <p>Példákkal bizonyítsa a nevelési stílus közösségre és egyénre gyakorolt hatásának összefüggését.</p> <p>Értelmezze a pedagógus etikát.</p> <p>Mutassa be az összefüggést az alapvető értékek (általános emberi jog, gyermekjog) és a pedagógus kompetenciája között.</p> <p>Rendszerezze és jellemezze a nevelési módszereket.</p> <p>Magyarázza meg alkalmazásuk általános</p>	<p>Értelmezze példák segítségével, hogy milyen szerepet tölt be a nevelő az értékközvetítésben.</p> <p>Mutassa be a pedagógusokkal szemben támasztott társadalmi követelményeket.</p> <p>Értelmezze konkrét példák segítségével a pedagógus-szerepelvárásokat.</p> <p>Elemezze példák segítségével a módszerek inadekvát használatának következményeit, hatásukat a személyiség alakulására.</p>

Témakörök	Követelmények középszinten	Követelmények emelt szinten
	<p>követelményeit.</p> <p>Ismerje fel, hogy a nevelési módszerek alkalmazása érdekében figyelembe kell venni a gyermek egyéni sajátosságait, a nevelési célokat, feladatokat.</p> <p>Gyakorlati példával mutassa be valamely módszer eredményes vagy eredménytelen voltát, elemezze okait.</p> <p>Példák segítségével mutassa be a leggyakrabban előforduló nevelési nehézségeket és eredményüket.</p>	
4.3. A nevelés mint a viselkedés alakítása	<p>Értékelje a szokások, hagyományok szerepét a viselkedésminták elsajátításának folyamatában.</p> <p>Ismerje fel a nevelési feladatok és a motiválás összefüggését az egyes szükségletek vonatkozásában.</p> <p>Értelmezze, mit jelent az egészséges életmód, és hogyan nevelhetjük a gyermeket egészséges életmódra.</p> <p>Mutassa be a biztonságsszükséglet és a gyermek életritmusa közötti összefüggést.</p> <p>Értelmezze a rend szerepét az ember életmódjában, környezetében, mindennapi tevékenységében példa bemutatásával.</p> <p>Mutasson rá a pedagógus esetében a renddel kapcsolatos magatartásminták elsajátításának értékére.</p> <p>Értelmezze, hogy a szeretet nem csak szükséglet, hanem a nevelőhatás alapja is.</p> <p>Mutassa be saját példáján az empátia, tolerancia és a hatékony együttműködés összefüggését a társas kapcsolataiban.</p> <p>Mutassa be a tisztelet, a szabadság és a fegyelem szükséglet kielégítésének jellemzőit.</p> <p>Példa segítségével értelmezze a frusztráció és az agresszív viselkedés kapcsolatát.</p> <p>Értelmezze példákkal illusztrálva, hogy az udvariasságnak, a tiszteletnek, a fegyelemnek és a szabadságnak mi a szerepe a társas kapcsolatokban.</p> <p>Mutassa be példa illusztrálásával, hogyan segíthetjük a tudásvágy, az esztétikai és önmegvalósítási szükséglet kielégítését.</p>	<p>Magyarázza meg az összefüggést a társas/tárgyi környezetben való hatékonyság és a fejlődési, nevelési tényezők között.</p> <p>Értelmezze a környezettudatos magatartást.</p> <p>Értelmezze az empátia és tolerancia szerepét a csecsemő, a kisgyermek az óvoda és a kisiskolás gyermek nevelésében.</p> <p>Mutasson rá példák segítségével az agresszió elleni nevelés lehetőségeire</p>
4.4. A szocializáció színterei	<p>Értékelje a család szerepét a személyiségfejlődésben.</p> <p>Elemmezze különböző családi nevelési hatások személyiségfejlődésre gyakorolt hatását</p> <p>Mutassa be a családi és intézményes nevelés kapcsolatát, az együttműködés</p>	<p>Elemmezze a család szociális, társadalmi, intellektuális helyzetének hatását a gyermek személyiségfejlődésére példák felhasználásával.</p> <p>Mutasson be és elemezzen olyan családi szerepeket, magatartásmintákat, melyek nevelési problémahelyzeteket okozhatnak.</p>

Témakörök	Követelmények középszinten	Követelmények emelt szinten
	<p>lehetőségét</p> <p>Osztályozza a nevelés különböző eseteit, ismertesse az egyes esetek tüneteit, azok okait és a problémakezelés lehetséges módjait.</p>	<p>Tárja fel, és magyarázza meg az ok/okozati összefüggést.</p>
4.5. A nevelés eszközei	<p>Csoportosítsa a játékfajtaikat fejlesztő hatásuk szempontjából.</p> <p>Elemezzen egy konkrét játékhelyzetet a tevékenység fejlesztő hatásának, nevelőértékének bemutatásával.</p> <p>Indokolja, hogy a társadalom és benne az egyén fejlődésének fontos tényezője a munka.</p> <p>Tárja fel a különbséget a gyermek és a felnőtt munkatevékenysége között.</p> <p>Mutassa be a munka megszervezésének feltételeit és lehetőségeit az egyes életkorokban példák segítségével.</p> <p>Elemezze, hogyan befolyásolják az egyéni és életkori sajátosságok a munka feltételeinek, a munka lehetőségeinek alakítását és a nevelő magatartását.</p>	<p>Értékelje a játék, a mese, a báb szerepét a gyermek személyiségfejlődése szempontjából példákkal illusztrálva.</p> <p>Hasonlítsa össze pedagógiai és pszichológiai szempontból a gyermek játék- és munkatevékenységét</p> <p>Gyakorlati példán keresztül mutassa be, hogyan tervezné meg adott gyerekcsoport (óvodás/kisiskolás) játék és/vagy munkatevékenységét.</p> <p>Indokolja a választott szervező-, irányító- és értékelő tevékenységet pszichológiai szempontból</p>
4.6. Az oktatás mint a nevelés eszköze	<p>Magyarázza meg az oktatási célok komplex jellegét, hierarchiáját.</p> <p>Hospitálási tapasztalatai alapján elemezze az oktatási folyamat szubjektív tényezőinek hatását a gyermek tanulási tevékenységére.</p> <p>Példák segítségével mutassa be, különböző tanulási helyzetekben milyen tanulási-tanítási stratégiákat alkalmazna.</p> <p>Értelmezze a munkaformák és az életkori sajátosságok összefüggését.</p> <p>Magyarázza meg a differenciálás szükségességét és lehetőségét a tanulók közötti különbségek megjelölésével konkrét példa alapján.</p> <p>Csoportosítsa és jellemezze az oktatás módszereit és eszközeit, kiválasztásának szempontjait.</p> <p>Példák segítségével mutassa be az egyes módszerek előnyeit, hátrányait.</p> <p>Foglalja össze a különböző értékelési módok előnyeit, hátrányait.</p> <p>Elemezze az oktatás hatékonyságát befolyásoló pszichológiai-nevelési tényezőket</p>	<p>Példák segítségével szakszerűen elemezze az oktatás személyiségfejlesztő hatását.</p> <p>Mutassa be és értelmezze a tanítástanulás rendszerszemléletű modelljét.</p> <p>Gyűjtse össze milyen tényezők indokolják a differenciált tanulásszervezést.</p> <p>Példák segítségével elemezze saját tanulási tevékenységének hatékonyságát.</p> <p>Magyarázza meg hogyan oldható fel a tanuló teljesítményének értékelésében az objektivitás (egységes követelmények) és az egyéni sajátosságok figyelembevétele közötti ellentmondás.</p> <p>Gyűjtsön példákat pedagógiai döntéshozatalra, elemezze és értékelje a döntés előzményeit és hatását pedagógiai szempontból.</p>

5. Pedagógiai gyakorlati feladatok logikai feldolgozása

Témakörök	Követelmények középszinten	Követelmények emelt szinten
5.1. Gondozási tevékenység elemzése	Elemezzen gondozási tevékenységet pedagógiai/pszichológiai szempontok alapján	
5.2. Gyakorlati példákban gyermektevékenység elemzése	Elemezzen gyermektevékenységet - játék, munka, tanulás - pedagógiai/pszichológiai szempontok alapján pedagógiai forrásanyag vagy saját hospitálási élmény felhasználásával Ismerje fel a gyermek fejlettségének mutatóit Ítélje meg, fejlettsége megfelel-e életkorának Tervezze meg az elemzés után a téma, a társas kapcsolatok, a légkör, az aktivitás és beleélés alapján a nevelési feladatokat	Megadott gyermekrajzok segítségével elemezze a gyermek rajz-ábrázolás tevékenységének fejlődését. Állapítsa meg a rajzok alapján a gyermek fejlettségének mutatóit. Elemző véleményét szakszerűen indokolja meg!
5.3. Vizsgálati módszerek jellemzőinek szakszerű leírása, pedagógiai hasznosítása	Válassza ki, milyen vizsgálati módszert alkalmazna a forrásrészletben leírt pedagógiai folyamat/jelenség vizsgálatára, a gyermek megismerésére Mutassa be a kiválasztott módszer jellemzőit. Mutasson rá az adott módszer használhatóságára pedagógiai és etikai szempontból.	Adott gyermekcsoportra vonatkozóan tervezzen meg szociometriai vizsgálatot Mutassa be a vizsgálat menetét konkrét csoportra vonatkoztatva. Végezzen szöveges elemzést a pedagógiai vizsgálati módszerek dokumentumai alapján: statisztikai adatsorok, diagramok, grafikonok, sematikus ábrák. Értékelje a szociometriai módszer használhatóságát pedagógiai és etikai szempontból.
5.4. Pedagógiai problémahelyzetek, szituációk megoldásának elemzése, véleményezése	Ismerje fel a problémát, a viselkedést kiváltó/fenntartó okokat. Elemezze a jelenségek mögött álló tényezőket (tények, érzelmek) Elemezze a szereplők közötti kapcsolatokat, viszonyokat. (beosztott-felnőtt, pedagógus-gyermek-szülő, gyermek-felnőtt, testvér-kortárskapcsolat, felnőtt-felnőtt közötti kapcsolat). Az ítéleteket és döntéseket azok helyességének valószínűsége alapján mérlegelje Alkosson érvekkel alátámasztott véleményt az adott problémahelyzet megoldásáról A problémamegoldónak szóló véleményét a humanista értékek (tisztelet, felelősségvállalás stb.) közvetítésével fogalmazza meg.	
5.5. „Mit tenne, ha” - döntés szituáció megoldása	Pontosan értelmezze a feladatot Tárja fel a helyzet különböző nézőpontjait! Élje bele magát a „problémahordozó” szerepébe a megértés érdekében. Fogalmazza meg annak érzéseit Dolgozzon ki többféle alternatívát a	

Témakörök	Követelmények középszinten	Követelmények emelt szinten
	<p>megoldásra a lehetséges (feltételezhető) okok és következmények figyelembevételével</p> <p>Értékelje az összegyűjtött alternatívákat, és válassza ki a megfelelőt a helyzet, a szereplők és saját maga ismeretében</p> <p>Válassza ki a lehetséges cselekvési módot</p> <p>Érveljen meggyőzően döntéshozatala mellett</p>	
5.6. Konfliktusmegoldások elemzése, véleményezése	<p>Értelmezze a feladatot, ismerje fel és elemezze a helyzet körülményeit.</p> <p>Mutassa be a konfliktus közvetlen és közvetett okait.</p> <p>Ismerje fel a konfliktusok gyökereit (érdek-szükséglet-érzelem-kapcsolat zavara személyiségbeli probléma - kommunikációs probléma).</p> <p>A lehetséges kiváltó ok ismeretében nevezze meg a konfliktus fajtáját!</p> <p>Ismerje fel a megoldásban alkalmazott konfliktuskezelő stratégiát!</p> <p>Alkosson véleményt a megoldásról!</p>	
5.7. Pedagógiai problémahelyzetek, konfliktusszituációk megoldása		<p>Értelmezze a feladatot, fogalmazza meg, mi a konfliktus.</p> <p>Határozza meg, az adott szituációban kinek, mi a problémája.</p> <p>Készítsen problémahálót.</p> <p>Tárja fel a helyzet különböző nézőpontjait.</p> <p>Mutassa be a konfliktus/probléma közvetlen és közvetett okait.</p> <p>Dolgozzon ki többféle alternatívát a megoldásra.</p> <p>Ismerje fel a konfliktus gyökereit (érdek-szükséglet-érzelem-kapcsolat zavara, személyiségbeli probléma, kommunikációs probléma).</p> <p>A lehetséges kiváltó ok ismeretében nevezze meg a konfliktus fajtáját.</p> <p>Fogalmazza meg, hogyan oldaná meg a konfliktust, nevezze meg milyen konfliktuskezelő stratégiát alkalmazna.</p> <p>Érveljen meggyőzően a választott megoldás mellett pedagógiai, pszichológiai ismeretei alapján.</p>

6. A szaknyelv alkalmazása

Témakörök	Követelmények középszinten	Követelmények emelt szinten
6.1. Pszichológiai/pedagógiaifogalmak azonosítása, használata	Meghatározás alapján ismerje fel a témához kapcsolódó pszichológiai/pedagógiai fogalmakat. Határozza meg a téma legfontosabb alapfogalmait. Válassza ki, rendszerezze és szakszerűen használja a témához kapcsolódó fogalmakat. Értse az alapfogalmak jelentésének tartalmát. Használja a szakszókincset a gyakorlati feladatok pedagógiai/pszichológiai szempontú elemzésében.	Határozzon meg adott témához kapcsolódó pedagógiai, pszichológiai fogalmakat. Értse a szakkifejezések jelentésének tartalmát. Értelmezze a szakkifejezések jelentésárnyalatait.

B) TÉMAKÖRÖK

A pszichológiai modul témakörei

1. Általános lélektan

Témakörök	Követelmények középszinten	Követelmények emelt szinten
1.1. A pszichológia tudománya	A pszichológia fogalma, tárgya, helye a tudományok rendszerében A pszichológia alap- és alkalmazott tudományainak, vizsgálati módszereinek bemutatása Rövid pszichológiatörténet főbb képviselőikkel	A pszichológia és a filozófia viszonya A tudományközi kapcsolatok értelmezése A vizsgálati módszerek alkalmazása a pedagógiai gyakorlatban A különböző pszichológiai irányzatok megközelítései
1.2. A szervezet felépítése és működése (csak emelt szint)		A viselkedés biológiai alapjai A szervezeten belüli alrendszerek működése A környéki és központi idegrendszer Az agy működési szintjei, az aktiváló rendszer és az alkalmazkodás
1.3. Érzékelés	A megismerési folyamat jelentősége, fajtái Az analizátor rendszer működése és az ingerküszöbök Az érzékek jellemzői, fajtái Az érzékelés és észlelés különbségei	Az analizátor rendszer működése és belső összefüggései
1.4. Észlelés	Az észlelés alapja, szerveződése Az észlelés folyamata, konstanciák, érzéki csalódások	Az észlelés komplex jellege
1.5. Figyelem	A figyelem funkciója, működési mechanizmusa A figyelem fajtái, tulajdonságai (tartósság, terjedelem, megosztás, átvitel) A figyelem zavarai	A figyelemkoncentráció és a terjedelemnövelés lehetőségei és gyakorlati hasznosítása (tanulás, gyorsolvasás) A megfigyelés komplex jellege